

LO-Aktuelt, 3-juni 1992

ARBEID FOR ALLE ER JOBB NR. 1

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Regjeringens, Arbeiderpartiets, fagbevegelsens og landets viktigste utfordring er å bekjempe den altfor høye ledigheten.

Ved utgangen av mai hadde vi 105 000 helt ledige og 53 000 på ulike arbeidsmarkedstiltak. Arbeidsledigheten rammer stadig flere enkeltmennesker og familier og den er et anslag mot det velferdssamfunnet arbeiderbevegelsen har bygget. Derfor har Arbeiderpartiet hatt ett siktemål med det vi har gjort: Å arbeide fram et trygt grunnlag for full sysselsetting.

Dette arbeidet krever innsats over et bredt felt:

- Vi må stimulere utviklingen av industri- og næringsvirksomhet i alle deler av landet. Næringslivets rammebetingelser må bedres.
- Vi må bruke de offentlige budsjetter til å løse viktige oppgaver for fellesskapet og slik også gi arbeid til flere.
- Vi må øke kompetansen i arbeidsstyrken, blant de arbeidssøkende og blant ungdom gjennom omfattende utdannings- og opplæringstiltak.

Siden 1988 har vi over statsbudsjettet stimulert innenlandsk etterspørsel med 40 mrd. kroner, sysselsettingen i offentlig sektor er økt med 64 000 siden 1986. I Revidert Nasjonalbudsjett i fjor sommer la regjeringen opp til et tre årig program hvor vi satser på investeringer i veier, jernbane og annen infrastruktur i tillegg til økt innsats i helse- og omsorgssektoren og i vedlikehold og nybygg av offentlige

bygninger.

Det er i dag omtrent 400 000 flere i arbeid enn for tyve år siden. Hele denne sysselsettingsveksten er kommet i offentlig sektor. Bare de siste ti årene har vi mistet 90 000 arbeidsplasser i den tradisjonelle industrien og industriens andel av sysselsettingen er nå blant den laveste i Europa.

Skal vi få ledigheten ned nytter det ikke bare å øke innsatsen over de offentlige budsjetter. Verdiskapningen må opp, vi må få større fart på privat sektor. Det er nødvendig både for å skape flere arbeidsplasser og ikke minst for å sikre det økonomiske grunnlaget for sysselsettingen og styrken i offentlig sektor.

Regjeringen har derfor satset mye på å bedre rammebetingelsene for næringslivet: Vi har endret skattesystemet slik at forholdene legges til rette for bedre lønnsomhet i bedriftene, vi har forhandlet fram en EØS-avtale som gir næringslivet bedre markedsadgang til det vest-europeiske markedet og like konkurransevilkår, vi har foreslått en omorganisering av det statlige virkemiddelapparatet og vi har nå gjennom Revidert Nasjonalbudsjett for 1992 imøtekommet krav både fra fagbevegelse og næringsliv om endringer og lettelser i avgiftene for næringslivet. For å sikre et fungerende bankvesen - noe som er helt nødvendig for næringslivet - har vi sikret kriserammede banker, regjeringen har styrket statsbankene og foreslått opprettelse av en ny og sterk Norges Postbank. Konkurranssevnen er styrket gjennom redusert kostnadsvekst, noe ikke minst fagbevegelsen har bidratt til gjennom et inntektspolitisk samarbeid.

Forholdene burde nå ligge til rette for økt aktivitet også i privat sektor. Mange i næringslivet sier det da også ganske i klartekst: Rammevilkårene er nå til å leve med, det er opp til bedriftene å gripe mulighetene, bl.a. de som ligger i EØS-avtalen og adgangen på like vilkår til et marked med 370

millioner innbyggere.

De problemene vi nå møter i næringslivet er av strukturell karakter. Oljen kan ikke lenger beskytte oss mot virkningene av en stadig sterkere internasjonalisering av økonomien og av teknologiske endringer.

En nyttig og konkret illustrasjon på det siste fikk jeg nylig i Mo i Rana: Rana Metall - opprettet i 1989 - er en bedrift som produserer ferrosilisium til stålindustrien. Med en kapasitet på 70 000 årstonn er Rana Metall det nest største ferrosilisiumverket i Norge. Rana Metall har god konkurransekraft noe en mener å ha oppnådd gjennom høyt automatisert produksjon. Bedriften har ca. 85 ansatte. Verk av tilsvarende produksjonsstørrelse har gjerne opp mot 200 ansatte. Dette sier mye om den teknologiske utvikling og de utfordringer dette stiller oss overfor i sysselsettingssammenheng. De problemer andre land tok tak i i begynnelsen av 70-årene, må vi nå løse i 90-årene.

Arbeiderbevegelsens hovedmål er en politikk for arbeid, velferd og bedre fordeling. Målene står fast, men virkemidlene må tilpasses en ny virkelighet. I Revidert Nasjonalbudsjett nå øker vi innsatsen selv om redusert oljepris svekker budsjettet. Sammen med fagbevegelsen må vi utmeisle nye tiltak, vi må målbevisst arbeide for å endre sammensetningen av de offentlige utgiftene slik at det blir enda sterkere sysselsettingseffekt ut av den innsats og de ressurser vi setter inn.

Utfordringene er store. Fra 1970 og fram til i dag er det skapt ca. 400 000 nye arbeidsplasser i Norge. Vi må ha tro på at det også i tida framover er mulig å skape noe nytt - innenfor nye rammer, muligens innenfor nye sektorer og med de nye utfordringer en stadig mer internasjonalisert og konkurranseutsatt økonomi stiller oss overfor. Det er bare en samlet arbeiderbevegelse som kan klare disse utfordringene.

Vi må diskutere virkemidlene, vi må være villige til å omprøve og fornye dem, men målet: Å gjenreise den fulle sysselsetting, står fast. Det må det ikke herske tvil om.